

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 2 se sídlem Francouzská 808/19, Praha 2, rozhodl samosoudkyní JUDr. Otílií Hrehovou ve věci

žalobkyně: A [redacted] K [redacted] narozená [redacted]
bytem [redacted]
zastoupená advokátem JUDr. Antonínem Foukalem
sídlem Heršpická 813, 639 00 Brno

proti
žalované: **AXA pojišťovna a.s.**, IČO 28195604
sídlem Evropská 810/36, 160 00 Praha 6

o zaplacení ztížení společenského uplatnění ve výši 6 143 000 Kč a náklady za vypracování znaleckého posudku 10 285 Kč

takto:

- I. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku 6 143 000 Kč spolu se zákonným úrokem z prodlení ve výši 8,25% p.a. z částky 6 143 000 Kč od 3.11.2020 do zaplacení, to vše do 3 dnů od právní moci rozsudku.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku ve výši 10 285 Kč a to do 3 dnů od právní moci rozsudku, k rukám právního zástupce žalobkyně.
- III. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení částku 404 356 Kč do 3 dnů od právní moci rozsudku k rukám právního zástupce žalobkyně JUDr. Antonína Foukala, advokáta.

Odůvodnění:

zastupitelství v Bruntále ze dne 19. června 2019, sp. zn. [REDAKCE] ustanovena opatrovník žalobkyně pro výkon práv žalobkyně jako poškozené v trestním řízení vedeném Policií České republiky, Krajským ředitelstvím Moravskoslezského kraje, územním odborem Bruntál, 1. oddělením obecné kriminality, pod sp. zn. [REDAKCE]. Dne 26. července 2019 se dcera žalobkyně v souladu s ust. § 43 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů, připojila jménem žalobkyně do předmětného trestního řízení s nárokem na náhradu nemajetkové újmy, která byla žalobkyni trestným činem způsobena. Řidička osobního motorového vozidla tov. značky Škoda [REDAKCE] RZ [REDAKCE] jímž byla žalobkyni způsobena nemateriální újma na zdraví, T [REDAKCE] Š [REDAKCE] nar. [REDAKCE] byla pro případ odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla pojištěna u obchodní společnosti AXA pojišťovna a.s., IČO 281 95 604, se sídlem Lazarská 13/8, 120 00 Praha 2. Žalobkyně se svým nárokem prostřednictvím svého právního zástupce obrátila přímo na žalovanou jako pojistitele vozidla a v souladu s ust. § 6 odst. 2 písm. a) a § 9 odst. 1 zákona č. 168/1999 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění pozdějších předpisů, uplatnila u žalované nárok žalobkyně na pojistné plnění z titulu náhrady nemajetkové újmy na zdraví. Výše požadovaného pojistného plnění byla stanovena dle Znaleckého posudku Doc. MUDr. Evžena Hrnčíře, CSc., MBA, č. 4666/2019 ze dne 16. 7. 2019. Spolu s výše uvedeným pojistným plněním byla požadována i náhrada za vypracování znaleckého posudku, jehož vyhotovení bylo znalcem vyúčtováno na částku 10 285 Kč. Vzhledem k vážnému zdravotnímu stavu žalobkyně a reálnému riziku jejího skonu, spojil právní zástupce žalobkyně uplatnění nároku na pojistné plnění s předžalobní výzvou dle ust. § 142a zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, kterou žalované zaslal dne 7. srpna 2019. Ze stejných důvodů pak podává žalobkyně prostřednictvím svého právního zástupce z procesní opatrnosti i tuto žalobu na plnění. Žalobkyně utrpěla v důsledku dopravní nehody ze dne [REDAKCE] **nemajetkovou újmu na zdraví**, která byla Doc. MUDr. Evženem Hrnčířem, CSc., MBA, kvantifikována částkou ve výši **12 367 347,55 Kč**, z čehož 912 867,55 Kč (2 863 body * 381,85 Kč/bod) představuje náhradu za vytrpěnou bolest a 11 454 480 Kč náhradu za ztížení společenského uplatnění. Žalobkyně uplatnila nárok na náhradu nemajetkové újmy jak v probíhajícím trestním řízení (sp. zn. [REDAKCE]), tak přímo proti pojistiteli řidiče vozidla, jímž byla nemajetková újma způsobena, tedy proti žalované. Právní zástupce žalobkyně si je vědom skutečnosti, že žalované dosud neuplynula zákonná lhůta 3 měsíců a 15 dnů stanovená v ust. § 9 odst. 3 a § 9 odst. 2 zákona o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla k poskytnutí plnění, nicméně vzhledem k velice vážnému zdravotnímu stavu žalobkyně, který se neustále zhoršuje, je z procesní opatrnosti nucen podat žalobu na pojistné plnění již nyní.

2. Žalovaná nárok uplatněný žalobou částečně plnila, ve zbytku nárok neuznává, přitom učinila nespornou skutečnost, že dne [REDAKCE] došlo k dopravní nehodě, při které řidička T [REDAKCE] Š [REDAKCE] nar. dne [REDAKCE] s osobním vozidlem Škoda [REDAKCE] RZ [REDAKCE] (dále jen „Předmětné vozidlo“), při jízdě po přímém úseku komunikace nedala přednost žalobkyni přebíhající po přechodu pro chodce od levého okraje komunikace směrem k pravému okraji komunikace a došlo ke střetu mezi přední částí vozidla a pravou částí těla žalobkyně. Po střetu žalobkyně upadla na zem. Při nehodě došlo k těžkému zranění žalobkyně. Ke dni dopravní nehody byla žalovaná na základě pojistné smlouvy č. [REDAKCE] pojistitelem odpovědnosti z provozu Předmětného vozidla a je povinna poskytnout pojistné plnění, kterým za pojištěného hradí újmu způsobenou provozem vozidla v rozsahu a ve výši podle občanského zákoníku a v rozsahu nároků § 6 odst. 2 zákona č. 168/1999 Sb. o pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla, v platném znění. Na tomto místě žalovaná upozorňuje na skutečnost, že žaloba byla podána v době, kdy neuplynula zákonná lhůta k ukončení šetření škodné události a poskytnutí pojistného plnění (jak je ostatně

vedeno v samotné žalobě). Žalovaná tak ani neměla prostor pojistnou událost řádně šetřit, natož vyplatit pojistné plnění. Na výzvu k doložení zdravotní dokumentace a aktuální lékařské zprávy ze dne 13. 8. 2019 nebylo právním zástupce žalobkyně, kterému byla zaslána, dosud reagováno. Dle názoru žalované tak byla žaloba podána zcela účelově s ohledem na obavy vyplývající z aktuálního zdravotního stavu žalobkyně. Pokud by totiž došlo k úmrtí žalobkyně před podáním žaloby, nároky na bolestné a ztížení společenského uplatnění by netvořily součást pozůstalosti. Vzhledem k tomu, že žalovaná dosud neobdržela požadovanou dokumentaci, nemůže se vyjádřit k výši jednotlivých nároků ani případně poskytnout pojistné plnění. Ve vztahu k výši uplatněného nároku za ztížení společenského uplatnění poukazuje žalovaná na skutečnost, že právo na náhradu ztížení společenského uplatnění je právo vázané výlučně na osobu poškozeného a účelem peněžité náhrady je poskytnutí finančních prostředků, za které si může poškozený opatřit náhradní požitky, které mají zmírnit jeho strádání. S ohledem na zdravotní stav žalobkyně, která své okolí nevnímá, je apatická, nemůže poskytnutí peněžité náhrady sloužit k uvedenému účelu. Žalovaná nepovažuje za přiměřené, aby soud případně přiznal náhradu v plné výši, která by náležela poškozenému, který je vyřazen ze všech sfér společenského uplatnění (100 % vyřazení), ale svoji situaci vnímá a prožívá. U žalobkyně došlo k tomu, že následkem úrazu není schopna své okolí vnímat, neboť je ve stavu tzv. [REDAKCE] kóma, bez možnosti zlepšení. Vzhledem k tomu, že se náhrada za ztížení společenského uplatnění váže ke konkrétní osobě, se žalovaná se domnívá, že při stanovení výše nároku na ztížení společenského uplatnění by mělo být posuzováno také hledisko možností poškozeného využít tyto prostředky k přiměřenému zmírnění újmy, k opatření jiných hodnot, které mu pomůžou překonat nesnáze bránící mu ve společenském vyžití a vyrovnat se s nepříznivými dopady na jeho osobní život a rozvoj jeho osobnosti, aby náhrada mohla být ve prospěch poškozeného smysluplně využita, a to k účelu, jemuž má sloužit. Z judikatury Nejvyššího soudu lze dovodit, že v takto závažných případech, kdy jsou komunikační a pohybové i gnostické schopnosti člověka v podstatě zcela ztraceny, se celkové odškodnění ztížení společenského uplatnění pohybuje v částkách mnohem nižších (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího soudu 25 Cdo 969/2014 „Pokud jsou komunikační, pohybové i gnostické schopnosti člověka - poškozeného v podstatě zcela ztraceny (zejm. v důsledku nevratného poškození mozku bez predikce zlepšení, pak náhrada za ztížení společenského uplatnění plní svou funkci jen velmi omezeně, přičemž prvořadě jsou v takovémto případě náklady vynaložené na potřebnou péči o poškozeného.“, 25 Cdo 2288/2011, 25 Cdo 290/2012).

3. V průběhu řízení bylo toto **částečně zastaveno** o částky, které žalovaná v průběhu řízení plnila a k projednání pak **zůstala částka za ztížení společenského uplatnění 6 143 000 Kč** s úrokem z prodlení z této částky a pak náklady, které žalobkyně vynaložila za zpracování znaleckého posudku **10 285 Kč**.
4. Ze znaleckého posudku číslo [REDAKCE] znalce Doc. MUDr. Evžena Hrnčíře CSc., MBA, z oboru zdravotnictví, odvětví interní nemoci se zvláštní specializací na choroby z povolání, rozšířený o odvětví stanovení nemateriální újmy na zdraví, ze dne 5. 7. 2019, se podává hodnocení částky ztížení společenského uplatnění, které u paní žalobkyně existuje pro dlouhodobé nebo trvalé zdravotní následky jejího úrazu utrpěného při dopravní nehodě nastalé dne [REDAKCE] a odpovídá podle metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví ve finanční částce 12 285 000 Kč (i s bolestným). Nemateriální újma na zdraví byla znalcem ohodnocena na finanční částku v důsledku nehodového děje ve výši **11 454 480 Kč**. Z obecného lékařského hlediska, není reálná naděje na posudkově významné zlepšení poúrazového zdravotního stavu, který u paní A [REDAKCE] K [REDAKCE] existuje následkem jejího úrazu utrpěného při dopravní nehodě uvedeného dne, který lze charakterizovat jako již déle než rok trvající apatický stav, resp. kóma [REDAKCE]

5. Z vyúčtování odměny znalce za vypracování znaleckého posudku č. [REDAKCE] se podává, že byly znalcem stanoveny částkou 9 438 Kč vyúčtované dne 5. 7. 2020 (č.l. 77), když tuto částku žalobkyně vynaložila, jak bylo zjištěno z oznámení o provedení příkazu k úhradě (na č.l. 78). Z o známení o provedení příkazu k úhradě **10 285 Kč** se podává zaplacení dne 25. 7. 2019 (dokument na č.l. 25 spisu).
6. Z protokolu o nehodě v silničním provozu z [REDAKCE] který strana žalovaná nespороvala tak plyne závěr, že dne [REDAKCE] došlo k dopravní nehodě, při které řidička T [REDAKCE] Š [REDAKCE] nar. dne [REDAKCE] s osobním vozidlem Škoda [REDAKCE] RZ [REDAKCE] 9, při jízdě po přímém úseku komunikace nedala přednost žalobkyni přebíhající po přechodu pro chodce od levého okraje komunikace směrem k pravému okraji komunikace a došlo ke střetu mezi přední částí vozidla a pravou částí těla žalobkyně. Po střetu žalobkyně upadla na zem. Při nehodě došlo k těžkému zranění žalobkyně. Ze znaleckého posudku číslo [REDAKCE] znalce Doc. MUDr. Evžena Hrnčíře CSc., MBA, ze dne 15. 7. 2019 vyplynulo hodnocení částky ztížení společenského uplatnění, které u žalobkyně existuje pro dlouhodobé nebo trvalé zdravotní následky jejího úrazu utrpěného při dopravní nehodě nastalé dne 15. 4. 2019 a které odpovídá podle metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví ve finanční částce 12 285 000 Kč. Žalobkyně dále vynaložila za zpracování znaleckého posudku před podáním žaloby částku 10 285 Kč.
7. V průběhu řízení bylo žalované umožněno vyšetření zdravotního stavu žalobkyně poradní lékařkou žalované. Poradní lékařka žalované **se zcela ztotožnila se znaleckým posudkem Doc. MUDr. Evžena Hrnčíře CSc. MBA.** Mezi účastníky tak **není sporu o zdravotním stavu žalobkyně** a jejím vyřazení ze všech činností, které jsou v rámci ztížení společenského uplatnění v souladu s Metodikou Nejvyššího soudu zohledňovány.
8. Podle ust. § 2958 obč. zák. (zák.č. 89/2012 Sb.), při ublížení na zdraví odčiní škůdce újmu poškozeného peněžitou náhradou, vyvažující plně vytrpěné bolesti a další nemajetkové újmy; vznikla-li poškozením zdraví překážka lepší budoucnosti poškozeného, nahradí mu škůdce i ztížení společenského uplatnění. Nelze-li vyšší náhrady takto určit, stanoví se podle zásad slušnosti.
9. V posuzovaném případě jde o žalobu na pojistné plnění z pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla. Co do bolestného (ve výši 912 867,55 Kč), po částečném plnění žalovanou a na to navazujícím částečném zastavení řízení, pak zůstala k projednání částka ve výši **11 454 480 Kč představující ztížení společenského uplatnění žalobkyně.** V průběhu sporu pak po částečném plnění žalovanou i do tohoto segmentu, zůstal předmětem řízení pouze nárok žalobkyně na pojistné plnění za **ztížení společenského uplatnění ve výši 6 143 000 Kč** spolu s příslušenstvím a **náklady za vypracování znaleckého posudku ve výši 10 285 Kč.** Žalovaná tedy poskytla pojistné plnění ve věci ztížení společenského uplatnění pouze ve výši 6 142 500 Kč, přičemž zastává názor, že žalobkyně nemá právo na pojistné plnění za ztížení společenského uplatnění v celkové výši 11 454 480 Kč, a to proto, že stav žalobkyně je tak vážný, že své okolí nevnímá a je apatická. S právním názorem žalované se nelze ztotožnit. Žalobkyni bylo v době nehody [REDAKCE] let, pracovala v nemocnici v [REDAKCE] lze pochopit, že vedla cílý život, též smysluplně trávila svůj volný čas, jezdila s rodinou na společné dovolené, užívala víkendy na chatě a těšila se na důchod, na cestování a na čas trávený s rodinou. K dopravní nehodě došlo na její cestě do práce. Na dopravní nehodě neměla svůj podíl, když byla sražena osobním automobilem na přechodu pro chodce. Je nutné konstatovat, že ztížení společenského uplatnění obecně představuje pro futuro trvale ztracenou, či omezenou možnost seberealizace poškozeného, a to v různých sférách jeho života. S přihlédnutím k zdravotnímu stavu poškozené, která je, jak bylo znalcem konstatováno, stále ve stavu [REDAKCE] koma, je shodný náhled mezi stranami na to, že při posouzení přístupu k životu před dopravní nehodou a po dopravní nehodě, došlo u

žalobkyně ke naprostému vyřazení ze všech sfér života. Žalovaná nemá námitek ke znaleckému posudku Doc. MUDr. Evžena Hrnčíře CSc. MBA., neboť poradní lékařka žalované se se znaleckým posudkem ztotožnila.

10. Soud v této souvislosti odkazuje na výklad účelu ustanovení § 2958 občanského zákoníku, jak jej uvádí odborná literatura k Hulmákův komentář, vydání nakladatelstvím C. H. Beck, kde se uvádí, že „účelem je poskytnout náhradu za **nemožnost žít plnohodnotný život**.“¹ Komentář Wolters Kluwer k předmětnému ustanovení uvádí „(Náhrada za ztížení společenského uplatnění) má pokrývat útrapy spojené s přetrvávajícím narušením tělesné integrity, ztrátu životních příležitostí a možností, ztrátu schopností, obtíže a nepohodlí spojené s překonáváním zdravotních následků.“² Dle citovaných výkladů lze shrnout, že náhrada za ztížení společenského uplatnění je náhradou imateriální újmy a ze své povahy je **náhradou za nemožnost žít plnohodnotný život**.¹ Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník VI. Závazkové právo. Zvláštní část (§ 2055–3014). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014; komentované ustanovení § 2958, bod 25. ² Dvořák, J. a kol.: Občanský zákoník: Komentář, Svazek VI, (§ 2521–3081), Praha: Wolters Kluwer, 2014; komentované ustanovení § 2958, bod 7. V té souvislosti je nutno též poukázat na usnesení Nejvyššího soudu České republiky ve věci sp. zn. 8 Tdo 190/2017, ze dne 20. září 2017. V této věci byl poškozeným motocyklista, který následkem dopravní nehody utrpěl rozsáhlá zranění mozku, která vedla k rozvoji perzistentního vegetativního stavu. Soud v této věci následoval výklad Hulmáka a kol., když uvedl, že účelem náhrady za ztížení společenského uplatnění je nahradit nemožnost žít plnohodnotný život. Poškozený byl prakticky zcela (100%) vyřazen ze všech životních aktivit. Soud tuto skutečnost zohlednil a poškozenému přiznal náhradu ve výši 11 301 840 Kč. Nejvyšší soud, jako i soudy nižších stupňů, ve shora uvedené věci vycházel z Metodiky Nejvyššího soudu k náhradě nemajetkové újmy na zdraví. Daným vodítkem je právě **Metodika Nejvyššího soudu** k náhradě nemajetkové újmy na zdraví, na jejímž vzniku se podíleli Společnost medicinského práva, zástupci pojistitelů a dalších právnických a lékařských profesí. Metodika v části A. Preambule výslovně stanoví, že rámcovou částkou pro případy absolutního vyřazení ze všech sfér společenského zapojení je částka **10 000 000 Kč**. Aby výše této částky nemusela být opakovaně revidována a aby reflektovala vývoj hladiny cen a ekonomické ukazatele je rámcová částka pro případy absolutního vyřazení ze všech sfér společenského zapojení vyjádřena 400 násobkem průměrné hrubé měsíční nominální mzdy na propočtené počty zaměstnanců v národním hospodářství za kalendářní rok předcházející roku, v němž se ustálil zdravotní stav poškozeného. K posouzení míry omezení a vyloučení poškozených z životních aktivit slouží část C. Aktivity a participace Metodiky. Dle těchto kritérií bylo u **žalobkyně shledáno vyřazení ve 100 % činností a sfér společenského zapojení** a uvedenému odpovídá nárok žalobkyně na náhradu ve výši 12 285 500 Kč. Výše požadovaného plnění je tak dle názoru soudu zcela v souladu s Metodikou Nejvyššího soudu. Pokud nelze výši náhrady určit, má být náhrada za ztížení společenského uplatnění stanovena podle **zásad slušnosti**. Právě postup popsany v Metodice Nejvyššího soudu má naplňovat zákonný princip slušnosti a i požadavek legitimního očekávání. Metodika nemá závazný charakter, nicméně je zásadní pomůckou právě pro **naplnění zásady slušnosti**.
11. Jde-li o náhradu za **vypracovaný znalecký posudek ve výši 10 285 Kč**, kteroužto částku žalobkyně vynaložila za vypracovaný znalecký posudek Doc. Hrnčíře, pak tento je uplatněn důvodně, neboť bez závěrů znaleckého posudku by nebylo možné ze strany žalobkyně formulovat a specifikovat žalobní požadavek, který by byl nejasný, nesrozumitelný a jako takový by nemohl obstát – musel by být doplňován a bez toho by byla žaloba neprojednatelná. Proto bylo žalobě i v tomto segmentu (náhrady škody) vyhověno.

12. Pokud jde o výrok o náhradě nákladů řízení soud náhradu žalobkyni přiznal (§ 142 os.ř.) za úkony (v tarifní hodnotě 12 377 632,55 Kč) za převzetí a přípravu zastoupení, uplatnění nároku s předžalobní výzvou u žalované, žalobu, částečné zpětvzetí a rozšíření, jednání u soudu – tyto úkony po 49 260 Kč + režijní paušál po 300 Kč, a dále za úkony (v tarifní hodnotě 6 153 285 Kč) za písemné podání ve věci samé a to částečné zpětvzetí a rozšíření, účast u jednání soudu a písemné závěrečné shrnutí – tyto úkony po 32 940 Kč + režijní paušál po 300 Kč + DPH, k tomu 2 x cestovné Brno-Praha a zpět k soudním jednáním hromadnou dopravou (881 Kč) a promeškaný čas za 24 půlhodin včetně DPH; celkem 404 356 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 2. Odvolání je třeba podat ve dvojnásobném vyhotovení.

Nesplní-li žalovaná povinnosti uložené jí tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalobkyně domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí u soudu.

Praha 25. února 2021

JUDr. Otília Hrehová v.r.
samosoudkyně